

Warszawa, 19 marca 2024 r.
KL/161/44/PH/2024

Pan
Mirosław Maliszewski
Przewodniczący Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi
Sejm RP

Szanowny Panie Przewodniczący,

W związku pracami Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi w przedmiocie *poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej oraz o zmianie niektórych innych ustaw* (druk nr 208) oraz *rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz ustawy o kredycie konsumenckim* (druk nr 227), Konfederacja Lewiatan przedstawia niniejsze stanowisko.

Uprzejmie proszę o zapoznanie się z przedstawionymi uwagami oraz o rozważenie ich uwzględnienia w toku prac nad wyżej wskazanymi projektami ustaw.

Z poważaniem

Maciej Witucki
Prezydent Konfederacji Lewiatan

Załącznik: Stanowisko Konfederacji Lewiatan dotyczące poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (druk nr 208) oraz rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz ustawy o kredycie konsumenckim (druk nr 227)

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

Stanowisko Konfederacji Lewiatan dotyczące poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej oraz o zmianie niektórych innych ustaw (druk nr 208) oraz rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz ustawy o kredycie konsumenckim (druk nr 227) dalej jako „Projekt” lub „Projekty”

Projektowane zmiany w ocenie Konfederacji Lewiatan zasługują na aprobatę. Komentowane niżej przepisy, wprowadzone w ubiegłym roku na poziomie sejmowym, nie przeszły konsultacji, analizy ani oceny skutków ich wprowadzenia.

I. Uwagi w zakresie poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej oraz o zmianie niektórych innych ustaw

Ustawa o konsumenckiej pożyczce lombardowej weszła w życie 7 stycznia 2024 r. i spowodowała, że wszyscy rolnicy zostali objęci ochroną konsumencką- niezależnie od tego czy były to osoby fizyczne, które prowadzą gospodarstwo rolne zaspokajając jedynie potrzeby swojej rodziny nie uczestnicząc w obrocie gospodarczym, czy też rolnicy którzy w obecnym stanie prawnym kwalifikowani są jako przedsiębiorcy. Przyjęte rozwiązania ograniczyły dostęp rolników do zewnętrznego finansowania w postaci pożyczek udzielonych przez firmy leasingowe oraz ograniczyły dostęp do finansowania przez wzrost kosztów kredytu i dodatkową biurokrację.

Podstawowym kryterium dla zastosowania przepisów ustawy o kredycie konsumenckim, ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej oraz przepisów zawartych w kodeksie cywilnym powinien być status konsumenta osoby biorącej kredyt lub pożyczkę, a nie automatyczne rozciąganie przepisów ww. ustaw na wszystkich rolników zgodnie z definicją zawartą w ustawie z 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników. Definicja konsumenta znajduje się w art. 22 (1) kodeksu cywilnego: *Za konsumenta uważa się osobę fizyczną dokonującą z przedsiębiorcą czynności prawnej niezwiązanej bezpośrednio z jej działalnością gospodarczą lub zawodową.* Warto podkreślić, że definicja ta nie uległa zmianie przy okazji wprowadzonych zmian związanych z „konsumentyzacją” rolnika.

W celu ustalenia, czy indywidualny przedsiębiorca może skorzystać z ochrony na zasadach konsumenckich, konieczne jest przeprowadzenie dwustopniowego testu prawnego:

member of

member of

Konfederacja Lewiatan
ul. Zbyszka Cybulskiego 3
00-727 Warszawa
tel. +48 22 55 99 900
lewiatan@lewiatan.org
www.lewiatan.org

Polish Confederation
Lewiatan
Brussels Office
Avenue de Cortenbergh 168
tel. +32 2 732 12 10

NIP 5262353400
KRS 0000053779
Sąd Rejonowy dla
m. st. Warszawy w Warszawie XIII
Wydział Gospodarczy

bezpośredniego związku czynności z działalnością gospodarczą oraz zawodowego charakteru umowy.¹

Warto również zaznaczyć, że podczas ubiegłorocznych prac nad ustawą o konsumenckiej pożyczce lombardowej pominięto ważną uchwałę Sądu Najwyższego z 26 lutego 2015 r. (sygnatura III CZP 108/14) przesądzającą w jakich sytuacjach rolnik traktowany jest jako przedsiębiorca- jeśli prowadzi on działalność w celach zarobkowych.

W związku z powyższym w pełni popieramy wykreślenie przepisów zawartych w poselskim projekcie ustawy o zmianie ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej. Zwracamy jedynie uwagę, że w projekcie zabrakło przepisów przejściowych, dlatego proponujemy dodanie zapisu następującej treści:

„Art. 5. Do umów zawartych w okresie od dnia 7 stycznia 2024 r. do dnia poprzedzającego dzień wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się przepisy ustaw zmienianych w art. 1, art. 2 i art. 3 w brzmieniu dotychczasowym.”

II. Uwagi w zakresie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks cywilny oraz ustawy o kredycie konsumenckim

Oba projekty w większości pokrywają się, z tą różnicą, że projekt rządowy nie likwiduje ochrony rolników na podstawie ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej (art. 2 ust. 1 ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej) oraz przepisów zawartych w kodeksie cywilnym, nakazujących stosowanie przepisów art. 720 (2) –720 (5) kodeksu cywilnego do umów pożyczki zawartych z osobą fizyczną prowadzącą gospodarstwo rolne w rozumieniu art. 6 pkt 4 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników, które to określają maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów umowy pożyczki pieniężnej, zabezpieczenia roszczeń z tytułu umowy pożyczki, obowiązki informacyjne i obowiązek obniżenia kosztów w przypadku spłaty pożyczki przed terminem.

W uzasadnieniu do projektu znajdziemy informację, że *„dotychczas wskazywane wątpliwości koncentrują się na trudnościach w praktycznym zastosowaniu do osób fizycznych prowadzących gospodarstwo rolne przepisów Ukk, a także przepisu Kc o niedozwolonych postanowieniach umownych, który nie uwzględnia specyfiki kredytów udzielanych ze wsparciem publicznym”* oraz, że *„do osób fizycznych prowadzących gospodarstwo rolne w dalszym ciągu będą więc stosowane gwarancje określone w Kc.*

T. Czech, *Stosowanie przepisów dotyczących konsumenta do osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą*, LEX/el. 2020.

Szczególnym powodem, dla którego wprowadzono poprawki do Ukpł, było objęcie osób fizycznych prowadzących gospodarstwo rolne przepisami dotyczącymi maksymalnej wysokości kosztów pozaodsetkowych. Warto więc zwrócić uwagę, że w przypadku Kc pozaodsetkowe koszty w całym okresie spłaty pożyczki nie mogą być wyższe od 25% całkowitej kwoty pożyczki (art. 720 (2) § 2), natomiast w przypadku Ukk pozaodsetkowe koszty kredytu nie mogą być wyższe od 45% całkowitej kwoty kredytu (art. 36a ust. 2).”

Popieramy wprowadzane projektem zmiany, natomiast nie widzimy dostatecznego uzasadnienia dla pozostawienia w obrocie prawnym art. 2 ust. 1 ustawy o konsumenckiej pożyczce lombardowej oraz art. 720 (6) kodeksu cywilnego, które zostały przywołane w uzasadnieniu do projektu i które tak samo jak art. 385 (5) § 2 kodeksu cywilnego oraz art. 2 ust. 2 ustawy o kredycie konsumenckim zostały zakwalifikowane jako problematyczne. Sytuacja ta tworzy różne relacje w zakresie instrumentów finansowych.

W związku z tym, że oba projekty mają ten sam cel, postulujemy wycofanie rządowego projektu ustawy z dalszych prac legislacyjnych.

III. Podsumowanie

Zmiany wprowadzone w obu projektach są tożsame (w zakresie uchylenia art. 2 ust. 2 w ustawie o kredycie konsumenckim oraz w zakresie uchylenia art. 385(5) § 2 kodeksu cywilnego). **W związku z tym postulujemy o ujednoczenie obu projektów poprzez wprowadzenie zmian do poselskiego projektu ustawy (przez jego uzupełnienie o przepisy przejściowe) oraz o wycofanie rządowego projektu ustawy z dalszych prac legislacyjnych.**

Konfederacja Lewiatan, KL/161/44/PH/2024